

5.INTERENEF

Međunarodni energetska
forum

ENERGETSKA POLITIKA EU I DEMOKRACIJA ENERGIJE

Split, 23.7. 2021. ,Cornaro hotel

(Moguća je promjena datuma prema epidemiološkoj situaciji. Pravodobno će uslijediti obavijesti u slučaju promjene termina održavanja Foruma.)

Više o kotizaciji OVDJE

Više o programu OVDJE

U organizaciji Instituta za europske i
globalizacijske studije

Utemeljitelj i
voditelj Foruma

Prof.dr. sc.Anđelko Milardović

Email:
anmilard@gmail.com

**INTERENEF se održava pod pokroviteljstvom
Predsjednika RH Zorana Milanovića**

Peti međunarodni energetska forum smješten je u kontekst promišljanja globalnog društva rizika i nove društvene paradigme(www.inegs.com).Pandemija Covid-19 tijekom 2020. generirala je gospodarsku i energetska krizu. Države su pod utjecajem krize različito reagirale u području energetska politike. Uoči pandemije Covid-19 akteri energetska politike slijedili su svoje interese i ciljeve. Europska komisija proglasila je novu razvojnu politiku i Europski zeleni plan. Rusija i Ukrajina sklopile su dugo očekivani sporazum o tranzitu plina pod novim uvjetima.SAD su uvele sankcije kompanijama koje rade na Sjevernom toku 2. Pušten je u rad Turski tok. Što sve ovo znači za države i građane EU tema je Petog međunarodnog energetska foruma(INTERENEF) .

PANELI

1.Energetska politika EU.

Zajedničko energetska tržište između mita i zbilje

Na prvom panelu ćemo iz ekspertne perspektive sagledati novu viziju razvoja EU baziranu na čistoj energiji i klimatskoj neutralnosti do 2050. Koji izazovi stoje ispred EU na unutrašnjem planu, a koji u suradnji s ekonomskim partnerima? Ujedno ćemo otvoriti raspravu o klimatsko-energetskim planovima i energetska strategiji Republike Hrvatske.

Posljednjih deset godina Europska unija prolazi veliku unutarnju transformaciju k energetska sektoru koji će omogućiti sigurnu opskrbu energentima, potpuno integrirano interno tržište EU, energetska učinkovitost i dekarbonizaciju ekonomije. Od 2015. godine EU preuzima leadersku ulogu u globalnoj klimatskoj borbi ambicioznom primjenom Klimatskog sporazuma u Parizu i Ciljeva održivog razvoja UN-a do 2030. u zakonodavstvu Euorpske unije. Godinu dana nakon što je zaokružen najstrožiji zakonodavni paket od nastanka Europske unije -Energetska unija, nova Europska komisija je predstavljanjem Zelenog dogovora(Green Deal) predložila postavljanje cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% u odnosu na razinu iz 1990. do 2030., znatno pooštavajući postojećih 40% dogovorenih 2014. godine. Gotovo nevjerojatno zvuči činjenica da su samo tri mjeseca nakon prijedloga Komisije, države članice u Vijeću EU prihvatile predloženi postotak smanjenja kao početni pregovarački stav s Europskim parlamentom koji je očekivano ambiciozniji sa svojim prijedlogom smanjenja emisija za 60%.

Vizija Zelenog dogovora da Europa do 2050. godine postane prvi klimatski neutralan kontinent, zahtjeva program razvoja za brzu prilagodbu svih sektora ekonomije, industrije, proizvodnje i potrošnje, infrastrukture, poljoprivrede, porezne politike itd. Osim toga, ovakav cilj podrazumijeva i značajne investicije koje će se morati povećavati za oko 350 milijardi godišnje. U doba globalizacije, ovakav zaokret utjecat će i na zemlje u okruženju i sve ekonomske partnere EU, kako EU ne bi ostala usamljena u provođenju klimatske politike. Kako će se ovaj zaokret odraziti na industrije u EU, poput kemijske industrije, proizvodnje željeza, cementa? Hoće li se sve zemlje-članice moći prilagoditi novom pravcu u energetske politici EU ili će taj put za neke biti teži, kao što su već najavile neke istočno-eurovske članice? Koje izazove EU može očekivati u suradnji s velikim ekonomskim silama kada je riječ o energetske tranziciji?

2. Diplomatski energetske klub-Hrvatska / EU Online

Ideja ovoga panela je sudjelovanje diplomata i eksperata na temu energetike i geopolitike. Energetika je sastavnica geopolitike. To se pokazuje na primjeru projekta Sjevernog toka 2. Na ovom panelu pokušat ćemo otvoriti diplomatske dijalog Njemačke, Rusije, SAD i Poljske. Riječ je o glavnim geopolitičkim akterima na koje se odnosi projekt Sjeverni tok 2. Ovaj dijalog ima smisla nakon promjene vlasti u SAD. Dijalog otvara mogućnost normalizacije odnosa na relaciji SAD, EU, Rusija. U turbulentnom vremenu 21. stoljeća, dijalog, tolerancija i mir trebale bi biti temeljne vrijednosti međunarodnih političkih odnosa.

3. Geopolitika energije. Sjeverni tok 2 i uloga globalnih igrača. Rat svih protiv svih

Na trećem panelu raspravljat ćemo o Sjevernom toku 2 te različitim perspektivama najkontroverznijeg energetske projekta u svijetu. Je li je ovaj plinovod ekonomski ili politički projekt, i kakva su motrišta njegovih oponenta? Proizvodnjom električne energije iz plina ispušta se 50% manje CO₂ u odnosu na ugljen što doprinosi dostizanju klimatskih ciljeva, a prirodni plin iz podzemnih ležišta ima značajno bolji ugljični otisak od LNG koji se proizvodi iz škriljevca. Sjeverni tok 2 može opskrbljivati jeftinijim i čistijim ruskim plinom veći dio sjeverne i Srednje Europe, pogotovo u uvjetima značajnog pada vlastite proizvodnje i očekivanog porasta potrošnje. Ipak, nije sve tako jednostavno. Sjeverni tok 2 je iz Rusije sa svojih 2300 km prošao kroz Baltičko more do Njemačke, i samo stotinjak kilometara ga dijeli od završetka na njemačkom kopnu.

Otkako su SAD uvele sankcije kompanijama koje postavljaju cijevi za projekt, on ne napreduje onako brzo kako se očekivalo. Sa strane EU postoje otvorena pitanja u smislu primjene Plinske direktive i njene jurisdikcije. Europski parlament donosi rezolucije protiv projekta, a nedavno je i poljsko tijelo za zaštitu konkurencije objavilo presudu protiv Gazproma i pet europskih kompanija-investitora u Sjeverni tok 2 s drakonskim kaznama.

U nastojanjima da se zaustavi projekt udružili su se razni politički motivi: aktualni stav EU da se plin ne može smatrati tranzicijskim gorivom jer će ugroziti ostvarenje klimatskih ciljeva EU te usporiti primjenu obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti; posljedično zabrana financiranja plinske infrastrukture iz Fondova EU u programskom razdoblju 2021.-2027., te razmišljanja o zabrani upotrebe prirodnog plina u novim instalacijama nakon 2030. stav EIB-a da drastično smanji ulaganja u plinskih sektor; do stava kako će se tim plinovodom zapravo smanjiti sigurnost opskrbe energijom EU i oslabiti načelo solidarnosti kao jednog od stupova Energetske unije.

Upitna ekonomska isplativost projekta postaje još jedan od problema, jer čak i Gazprom predviđa za razdoblje 2020-2030 isporuku oko 200 bcm godišnje za EU, a postojeći kapaciteti omogućavaju transport 270 bcm. U međuvremenu Europska komisija izlazi sa Strategijom vodika kao energenta budućnosti nakon 2030. godine, širom EU jačaju inicijative koje podupiru tu strategiju, ali se borba u vodikovom ringu vodi između „zelenog“ vodika čije je porijeklo iz obnovljivih izvora te „plavog“ i „sivog“ vodika čije je porijeklo iz prirodnog plina. U Bundestagu se vode emocionalne rasprave na ovu temu. Plinovod se povezuje sa svakim potezom ruskog rukovodstva u odnosu na EU.

Kakva je sudbina projekta? Kakva je uloga plina u novoj energetske viziji EU? Hoće li nova američka administracija pokušati još jače zaustaviti projekt? Mogu li Europljani doći do jedinstvenog stava o plinovodu i američkim eksteritorijalnim sankcijama? Je li je ovakva geopolitička borba relikv Hladnog rata ili je riječ o čisto tržišnoj utakmici američkog LNG protiv jeftinijeg ruskog energenta? Hoće li plavi i sivi vodik pobijediti u vodikovom ringu i tako produžiti život prirodnom plinu? I hoće li ova rasprava prestati biti aktualna 2025. kada će se minimizirati tranzit plina preko Ukrajine?

4. Demokracija energije

Na četvrtom panelu razgovarat ćemo o glasu naroda. Energetska demokracija predstavlja želju za ravnopravnim sudjelovanjem na tržištima energetske sektora u odnosu na stanje u kojem danas dominiraju, korporacije i geopolitika. Čut ćemo aktiviste iz Europe i naše regije koji se bore za pravo na transparentnost i konsenzus u energetici i okolišu. Sve je izraženija globalna potražnja za socijalno pravednim sustavom, univerzalnim pristupom energiji, pravednijim cijenama i pristojno plaćenim poslovima u energetske sektoru. Jačaju glasovi koji zahtijevaju sustav koji bi radio u javnom interesu, s profitom koji ustupa mjesto socijalnoj i ekološkoj jednakosti. Masovan je pokret u svijetu u kojem obnovljiva energija stoji nasuprot energiji koja zagađuje planet. Predlaže se novi pristup energetici s naglaskom na transparentnost, demokratsku kontrolu i jednake prilike za sve. Tu potrebu prepoznaje i EU, koja priznaje da tranzicija ka klimatski neutralnoj EU mora biti pravedna i inkluzivna s podrškom regijama, industrijama i radnicima koji će osjetiti najveće izazove u tom procesu. Rješenja se moraju događati na lokalnoj razini, jer ćemo samo tako ostvariti željene ciljeve.

Sudjelovanje javnosti, lokalne izvršne vlasti, nevladinih organizacija i industrije te povjerenje u energetske tranziciju, ključno je za uspjeh, međutim, potrebno je ukloniti administrativno-birokratske prepreke i troškove učiniti prihvatljivima za građane. Jesu li su ekološki aktivisti heroji našeg doba? Je li djelovanje nevladinih igrača i građana luksuz koji si mogu priuštiti samo bogatije zemlje? Možemo li razmišljati o poštenijem energetske sektoru u uvjetima pandemije i ekonomskog pada? Možemo li očekivati promjene u energetske kompanijama koje će prihvatiti građane kao partnere, a ne kao konkurenciju čije djelovanje blokiraju svim mogućim birokratskim i tržišnim barijerama? Koji su izazovi za obične ljude u procesu energetske tranzicije? Je li demokracija energije utopija ili moguća realnost u nastajanju?